

Публікації викладачів, співробітників та аспірантів історичного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна у 2011 році

Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків

Бардола К. Ю.

- Синона. Пути трансформации византийской налоговой практики // Древности – 2011: харьк. ист.-археол. ежегодник. – Х., 2011. – Вып. 10. – С. 64-74.

Домановський А. М.

- Гріднева (діво́че прізвище Гольєва) Юлія Геннадіївна // Сходознавство і візантологія в Україні в іменах: біобібліогр. слов. / упоряд. Е. Г. Циганкова, Ю. М. Кочубей, О. Д. Василюк; редкол.: Л. В. Матвєєва (голов. ред.) [та ін.]; Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАНУ. – К., 2011. – С. 74-75.
- Диссертации по византистике, защищенные в Украине в 2007–2009 гг. (краткий обзор) // Мир Византии. Проблемы истории церкви, армии и общества / отв. ред. Н. Д. Барабанов, С. Н. Малахов. – Армавир; Волгоград, 2011. – С. 220-267.
- Дослідження «Цитаделі» Херсонеса Таврійського у 2009 р. // Археологічні дослідження в Україні, 2009. – К., 2010. – С. 124-125.
- Дослідження «Цитаделі» Херсонеса Таврійського // Археологічні дослідження в Україні, 2010. – К.; Полтава, 2011. – С. 98-101.
- Історія Візантії. Вступ до візантиністики / Л. В. Войтович, А. М. Домановський, Н. Б. Козак [та ін.]; за ред. С. Б. Сорочана і Л. В. Войтовича. – Львів: Апріорі, 2011. – 880 с.: іл.
- «Книга Эпарха» в отечественной византистике XIX – начала XX в. // Российское византиноведение: Традиции и перспективы: тез. докл. XIX Всерос. науч. сессии византистов. – М., 2011. – С. 87-90.
- Князь Олег і прийняття християнства: причинки до питання і спостереження у візантійському контексті // Софія Київська: Візантія. Русь. Україна: збірка ст. на пошану д-ра іст. наук, проф. Н. М. Нікітенко / від. ред. д-р іст. наук, проф., чл.-кор. НАН України П. С. Сохань; упоряд. Д. Гордієнко, В. Корнієнко. – К., 2011. – С. 192-215.

- Людський вимір фахової підготовки // *Автомобіліст*. – 2011. – № 1 (1565). – С. 6.
- Международная научная конференция «Проблемы истории и археологии Украины», посвященная 150-летию со дня рождения академика В. П. Бузескула (Харьков, 10–11 октября 2008 г.) // *ВДИ*. – 2010. – № 4. – С. 207-213.
- Международный симпозиум «Номо Byzantinus среди идей и вещей» (Харьков, 1 июля 2010 г.) // *Древности – 2011: харьк. ист.-археол. ежегодник*. – X., 2011. – Вып. 10. – С. 390–398.
- Міжнародний симпозиум «Номо Byzantinus серед ідей та речей» // *УІЖ*. – 2011. – № 1. – С. 222-228.
- «На том стою и не могу иначе»: Памяти Юрия Алексеевича Голубкина (1941–2010) // *Вісн. Харк. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна*. – 2011. – № 965. Сер.: Історія. – Вип. 43. – С. 256-259.
- Надлер Василь Карлович // *Сходознавство і візантологія в Україні в іменах: біобібліогр. слов. / упоряд. Е. Г. Циганкова, Ю. М. Кочубей, О. Д. Василюк; редкол.: Л. В. Матвеева (голов. ред.) [та ін.]; Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАНУ*. – К., 2011. – С. 159-160.
- Пам'яті заслуженого керівника кафедри ТЕСА // *Автомобіліст*. – 2011. – № 5 (1569). – С. 8-9.
- Проблеми візантиністики у дисертаційних дослідженнях, захищених в Україні у 2007–2009 рр. // *Вісн. Харк. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна*. – № 939. Сер.: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – 2011. – Вип. 14. – С. 70–90.
- Проблемы византиноведения в современной Украине (Харьков, 25-27 октября 2007 г.) // *Византийский временник*. – 2010. – Т. 69 (94). – С. 391-392.
- [Рецензия] / А. М. Домановский, С. Б. Сорочан // *Методичний вісник історичного факультету / Харк. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна*. – X., 2011. – № 9. – С. 189–192. – Рец. на кн.: *Византийский Крым. Крым в VI–XII вв. / Ю. М. Могаричев*. – Симферополь: НАТА, 2008. – 236 с.
- Редін Єгор Кузьмич // *Сходознавство і візантологія в Україні в іменах: біобібліогр. слов. / упоряд. Е. Г. Циганкова, Ю. М. Кочубей, О. Д. Василюк; редкол.: Л. В. Матвеева (голов. ред.) [та ін.]; Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАНУ*. – К., 2011. – С. 188-189.
- VII Международная научная конференция «Проблемы истории и археологии Украины» (Харьков, 28-29 октября 2010 г.) // *Древности – 2011: харьк. ист.-археол. ежегодник*. – X., 2011. – Вып. 10. – С. 390-398.

- Харьковская византистика: истоки, история, перспективы // Российское византиноведение: Традиции и перспективы: тез. докл. XIX Всерос. науч. сессии византистов. – М., 2011. – С. 90-96.
- Черноусов Євген Олександрович // Сходознавство і візантологія в Україні в іменах: біобібліогр. слов. / упоряд. Е. Г. Циганкова, Ю. М. Кочубей, О. Д. Василюк; редкол.: Л. В. Матвєєва (голов. ред.) [та ін.]; Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАНУ. – К., 2011. – С. 237-239.
- Шміт (Шмідт) Федір (Карл-Ернст) Іванович // Сходознавство і візантологія в Україні в іменах: біобібліогр. слов. / упоряд. Е. Г. Циганкова, Ю. М. Кочубей, О. Д. Василюк; редкол.: Л. В. Матвєєва (голов. ред.) [та ін.]; Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАНУ. – К., 2011. – С. 245-247.

Д'ячков С. В.

- Журнал «UNIVERSITATES»: первые шаги // Ученый. Учитель. Человек: К 85-летию со дня рождения И. Е. Тарапова. – Х., 2011. – С. 93-98.
- История средневекового Востока: прогр. курса, метод. рекомендации, справ. материалы. – 3-е изд., испр. и доп. – Х.: НТМТ, 2011. – 104 с.
- О метательном оружии гарнизона генуэзской крепости Чембало (XIV–XV вв.) // Древности – 2011: харьк. ист.-археол. ежегодник. – Х., 2011. – Вып. 10. – С. 206-226.
- Раскопки участка башни 6 крепости Чембало // Археологічні дослідження в Україні, 2010. – К.; Полтава, 2011. – С. 18-20.
- VII Международная научная конференция «Проблемы истории и археологии Украины» (Харьков 28–29 октября 2010 г.) // Харьковский историко-археологический ежегодник. – Х., 2011. – С. 372-389.
- У истоков лица // Ученый. Учитель. Человек: К 85-летию со дня рождения И. Е. Тарапова. – Х., 2011. – С. 48-51.
- The 15th Century Brigandine of a Crossbowman from the Genoese Fortress of Cembalo // Acta Militaria Mediaevalia. – Krakow; Rzeszow; Sanok, 2011. – VII. – S. 175-190.

Литовченко С. Д.

- Історія України. 11 клас: атлас. – Х.: Ранок, 2011. – 16 с.
- Международная научная конференция «Проблемы истории и археологии Украины», посвященная 150-летию со дня рождения академика В. П. Бузескула (Харьков, 10–11 октября 2008 г.) / С. Д. Литовченко, О. А. Ручинская // ВДИ. – 2010. – № 4. – С. 207-213.

- Рим та Велика Вірменія наприкінці I ст. до н. е. // Збірник наукових праць. Сер.: Історія та географія / ХНПУ імені Г. С. Сковороди. – Х., 2011. – Вип. 40. – С. 58-61.
- Царство Софена в восточной политике Помпея // Древности – 2011: харьк. ист.-археол. ежегодник. – Х., 2011. – Вып. 10. – С. 34-40.

Мартем'янов О. П.

- Международный симпозиум «Фракийские земли и Северное Причерноморье в античную эпоху» (Харьков, 7–8 апреля 2011 г.) // Древности – 2011: харьк. ист.-археол. ежегодник. – Х., 2011. – Вып. 10. – С. 399-404.

Ручинська О. А.

- Международная научная конференция «Проблемы истории и археологии Украины», посвященная 150-летию со дня рождения академика В. П. Бузескула (Харьков, 10–11 октября 2008 г.) / С. Д. Литовченко, О. А. Ручинская // ВДИ. – 2010. – № 4. – С. 207-213.
- Расцвел цветок ШАФРАНА... // Голубкин Юрий Алексеевич. Исследования о Мартине Лютере: ст. и воспоминания / сост. А. Н. Токарев, С. А. Кариков; отв. ред. С. Б. Сорочан. – Х.: ХНУ имени В. Н. Каразина, 2011. – С. 172-173.
- Современный взгляд на Афинскую демократию: [рец.] // Вісн. Харк. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. – 2011. – № 965. Сер.: Історія. – Вип. 43. – С. 247–251. – Рец. на кн.: Атинската демокрация. Практика и институции / С. Монева. – Велико Търново: Св. Кирил и Методий, 2009. – 347 с.

Сергеев І. П.

- В. П. Бузескул и «революционный захват» Харьковского университета в октябре 1905 г. // Вісн. Харк. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. – 2011. – № 965. Сер.: Історія. – Вип. 43. – С. 229-236.

Сорочан С. Б.

- Византия. Парадигмы быта, сознания и культуры: учеб. пособие. – Х.: Майдан, 2011. – 952 с.
- Голубкин Юрий Алексеевич. Исследования о Мартине Лютере: ст. и воспоминания / сост. А. Н. Токарев, С. А. Кариков; отв. ред. С. Б. Сорочан. – Х.: ХНУ имени В. Н. Каразина, 2011. – 192 с.

- Еще раз о базилике Крузе в византийском Херсоне // Вісн. Харк. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. – 2011. – № 965. Сер.: Історія. – Вип. 43. – С. 65-72.
- Зернин Олександр Петрович // Сходознавство і візантологія в Україні в іменах: біобібліогр. слов. / упоряд. Е. Г. Циганкова, Ю. М. Кочубей, О. Д. Василюк; редкол.: Л. В. Матвєєва (голов. ред.) [та ін.]; Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАНУ. – К., 2011. – С. 97-98.
- Історія Візантії. Вступ до візантиністики / Л. В. Войтович, А. М. Домановський, Н. Б. Козак та ін.; за ред. С. Б. Сорочана і Л. В. Войтовича. – Львів: Априорі, 2011. – 880 с.: іл.
- Історія середніх віків: прогр. та навч.-метод. матеріали до курсу / Харк. держ. акад. культури; уклад. С. І. Ліман, С. Б. Сорочан. – Х.: ХДАК, 2010. – 65 с.
- К вопросу о византийском термине «пакта» применительно к истории фемного Херсона // Хазарский альманах. – К.; Х., 2009. – Т. 8. – С. 315-328.
- К вопросу о создании фермы Климата в византийском Крыму // Древности – 2011: харьк. ист.-археол. ежегодник. – Х., 2011. – Вып. 10. – С. 350-353.
- К вопросу об атрибуции и ранней дате базилики Крузе в византийском Херсоне // Кондаковские чтения – III. Человек и эпоха: античность – Византия – Древняя Русь: материалы III Междунар. науч. конф. – Белгород: Изд-во БелГУ, 2010. – С. 116-121.
- Лебедев Амфіан Степанович // Сходознавство і візантологія в Україні в іменах: біобібліогр. слов. / упоряд. Е. Г. Циганкова, Ю. М. Кочубей, О. Д. Василюк; редкол.: Л. В. Матвєєва (голов. ред.) [та ін.]; Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАНУ. – К., 2011. – С. 132.
- Надлер Василь Карлович // Сходознавство і візантологія в Україні в іменах: біобібліогр. слов. / упоряд. Е. Г. Циганкова, Ю. М. Кочубей, О. Д. Василюк; редкол.: Л. В. Матвєєва (голов. ред.) [та ін.]; Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАНУ. – К., 2011. – С. 159-160.
- О мемории Св. Капитона в византийском Херсоне // Древнее Причерноморье. – Одесса, 2011. – Вып. 9. – С. 472-478.
- О рыбозасолочных цистернах византийского Херсона, их датировке и не только: ответ критике // Мир Византии. Проблемы истории

- Церкви, армии и общества: сб. науч. ст. / отв. ред. Н. Д. Барабанов, С. Н. Малахов. – Армавир; Волгоград, 2011. – С. 202-213.
- О храмовом декоре византийского Херсона и его эволюции в VI–X веках // Actestestantibus: ювіл. зб. на пошану Леонтія Войтовича. – Львів, 2011. – С. 603-619. – (Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність; вип. 20).
  - [Рецензия] / А. М. Домановский, С. Б. Сорочан // Методичний вісник історичного факультету / Харк. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна. – Х., 2011. – № 9. – С. 189-192. – Рец. на кн.: Византийский Крым. Крым в VI–XII вв. / Ю. М. Могаричев. – Симферополь: НАТА, 2008. – 236 с.
  - Св. Климент Римский: историческая действительность и легенды // Херсонес – город Святого Климента: тез. докл. и сообщ. VI Междунар. конф. по церковной археологии, Севастополь, 12-18 сент. 2011 г. – Севастополь, 2011. – С. 36-37.
  - Харьковская византистика: истоки, история, перспективы // Российское византиноведение: Традиции и перспективы: тез. докл. XIX Всерос. науч. сессии византинистов. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 2011. – С. 90-96.
  - Херсонес Таврический: краткий путеводитель по городищу / сост. С. Б. Сорочан, В. М. Зубарь, Л. В. Марченко – Х.: Альбатрос, 2011. – 128 с.

Токарев А. М.

- Всесвітня історія. 6–11 кл. Документи. Матеріали / упоряд. І. М. Скирда, А. М. Токарев. – Х.: Ранок, 2011. – 288 с.
- Голубкин Юрий Алексеевич. Исследования о Мартине Лютере: ст. и воспоминания / сост. А. Н. Токарев, С. А. Кариков; отв. ред. С. Б. Сорочан. – Х.: ХНУ имени В. Н. Каразина, 2011. – 192 с.
- Первые шаги Октавиана в политике и образ «нового Цезаря» // Древности – 2011: харьк. ист.-археол. ежегодник. – Х., 2011. – Вып. 10. – С. 41-52.
- Становление официальной идеологии принципата императора Августа: моногр. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 268 с.
- «Традиционализм» и «республиканизм» в пропаганде Октавиана накануне Актійської битви // Вісн. Харк. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. – 2011. – № 965. Сер.: Історія. – Вип. 43. – С. 72-81.

Вербий Р. М.

- О боспорском зерновом экспорте в Афины V–IV вв. до н. э. // Каразінські читання (історичні науки): тези доп. 64 Міжнар. наук. конф. молодих вчених, 22 квіт. 2011 р. – Х., 2011. – С. 312-313.

Грибанов Д. В.

- Боспорское судопроизводство в эпоху правления Спартокидов: по материалам эпиграфики // Вісн. Харк. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. – 2011. – № 965. Сер.: Історія. – Вип. 43. – С. 42-51.
- К вопросу о социальном составе пантикапейского народного собрания 309 г. до н. э. // Древнее Причерноморье. – Одесса, 2011. – Вып. 9. – С. 119-123.
- Правовое положение граждан боспорских полисов в эпоху правления Спартокидов // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: зб. наук. пр. – Х., 2010. – Вип. 13. – С. 7-15.

Книш І. О.

- Проблема любви в античности и в средние века: историческая традиция и современные парадигмы: круглый стол // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: зб. наук. пр. – Х., 2010. – Вип. 13. – С. 234-238.

Пархоменко М. В.

- Медицина в византийском Херсоне // Медицина в художніх образах: ст. – Донецьк, 2011. – Вип. 8-9. – С. 257-268.

Пастушенко А. О.

- О добыче каперов в Англии во второй половине XVI в. // Древнее Причерноморье. – Одесса, 2011. – Вып. 9. – С. 390-397.
- О призовом праве Англии во второй половине XVI в. // Вісн. Харк. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. – 2011. – № 965. Сер.: Історія. – Вип. 43. – С. 59-65.

Сорочан К. С.

- О культовых вещах как предмете ремесленной продукции в Византии в IV–IX вв. // Кондаковские чтения – III. Человек и эпоха: античность – Византия – Древняя Русь. – Белгород, 2010. – С. 213-219.
- О мыле как предмете ремесленной продукции и торговли в Византии IV–IX вв. // Проблемы истории и культуры средневекового общества: тез. докл. XXX Всерос. конф. студ.,

аспирантов и молодых ученых «Курбатовские чтения». – СПб., 2011. – С. 226-229.

- О специализации в сфере производства и торговли кожаными изделиями и обувью в Византии IV–IX вв. // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: зб. наук. пр. – X., 2010. – С. 35-40.

Столяренко Є. М.

- Новый участок водопровода генуэзской крепости Чембало (XIV–XV вв.) // Древности – 2011: харьк. ист.-археол. ежегодник. – X., 2011. – Вып. 10. – С. 353-358.
- Об организации водоснабжения и канализации генуэзской крепости Чембало (XIV–XV вв.) // Тезисы докл. X Междунар. науч. конф. студентов, аспирантов и молодых ученых «Ломоносов – 2011». – Севастополь, 2011 – С. 99.
- Об организации водоснабжения и канализации консульського замка и припортового района крепости Чембало XIV–XV вв. // Материалы Междунар. науч. конф. «Проблемы истории и археологии Украины». – X., 2010. – С. 91.
- Повседневное меню обитателей генуэзских колоний Крыма // Тезисы докл. межвуз. археологической конф. студентов и аспирантов юга России. – Ростов н/Д, 2011. – С. 23-25.

Пяничук О. А.

- Влияние магии на развитие индивидуализма в заупокойном культе Древнего Египта эпохи Среднего царства // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: зб. наук. пр. – X., 2010. – С. 23-29.

Роменський О. О.

- До питання про русько-візантійські відносини в 987–989 рр. // VI Богданівські читання: матеріали Всеукр. наук. конф.: зб. наук. пр. – Черкаси, 2011. – С. 168-170.
- К дискуссии о месте крещения князя Владимира [Электронный ресурс] // Материалы Международного молодежного научного форума «Ломоносов – 2011». – М., 2011. – 1 электрон. опт. диск (DVD-ROM). – Назв. с тит. экрана.
- «Крести же ся в Корсуни...» (летописная топография и археологические данные о месте крещения князя Владимира) // Белгородский діалог – 2011: тез. III Междунар. науч. конф. студ.,

магистров и аспирантов, Белгород, 15–16 апр. 2011 г. – Белгород, 2011. – С. 90-91.

- Лев Диакон о походе «тавроскифов» на Херсон (попытка нового прочтения) // Кондаковские чтения – III. Человек и эпоха: античность – Византия – Древняя Русь. – Белгород, 2010. – С. 245-250.
- «Пам'ять і похвала князю Володимиру» як історичне джерело // Дні науки історичного факультету – 2011: матеріали IV Міжнар. наук. конф. молодих учених, присвяч. 20-річчю незалежності України, Київ, 28–29 квіт. 2011 р. / Київ. нац. ун-т імені Т. Г. Шевченка. – К., 2011. – Вип. 4, ч. 5. – С. 29-30.
- Проложные жития князя Владимира: источники и структура // Каразінські читання (історичні науки): тези доп. 64 Міжнар. наук. конф. молодих вчених, Харків, 22 квіт. 2011 р. – Х., 2011. – С. 312-313.
- Русы у стен Корсуни // Проблемы истории и культуры средневекового общества: тез. докл. XXX Всерос. конф. студ., аспирантов и молодых ученых «Курбатовские чтения». – СПб., 2011. – С. 167-170.

Рябко А. О.

- Художественные фильмы как средство активизации познавательного интереса школьников на уроках истории // Непрерывное образование в Украине: двенадцать лет эксперимента: материалы XVIII науч.-практ. конф. учителей. – Х., 2011. – С. 49-50.

Семененко О. В.

- Погибла ли Западная Римская империя в 476 г.? // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: зб. наук. пр. – Х., 2010. – Вип. 13. – С. 29-35.

Філатов Д. О.

- Слабообожженная керамика на могильнике Черняховской культуры Войтенки – I: методы консервации и реставрации // Археологія і давня історія України. – К., 2011. – Вип. 5: Археологія: від джерел до реконструкцій. – С. 131-134.

Олійник М. В.

- Проблема любви в античности и в средние века: историческая традиция и современные парадигмы: круглый стол // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: зб. наук. пр. – Х., 2010. – Вип. 13. – С. 234-238.